

נראדה אור

פרשת פינחס תשפ"ד
גליין רלה שנה ה

באור רבוה"ק מלעכוויטש קוידענו

{ שניני אור }

בשבת קודש חל יומא דהילולא של מרן הר"צ מברנוביץ ולמחרתו של מרן הק' מקארלין, אצל חסידי קארלין מקובל שיום ההילולא של מרן מקארלין אינו בכלל ימי אבילות בין המצרים, ובשם הבית אהרן נאמר שלולא היה מתיירא היה מתיר אף לנגן בכלי זמר ביום זה.

סימוכין לכך מוצאים הם בדברי הספה"ק שישינס כ"א ימי בין המצרים, והרי מ"ז בתמוז עד תשעה באב יש כ"ב ימים, על כרחך שיום כ"ב בתמוז - יום ההילולא אינו בכלל.

מקום יש כאן להתבונן מה נשתנה יום ההילולא שלא נוהגים בו אבלות ימי בין המצרים. ומה בעצם בווער לנו כל כך לברר את טעם המנהג, אלא שיש כאן מפתח להבין מה אומר לנו - בכל זמן יום ההילולא של צדיק.

יום ההילולא - מבאר תמיד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א משמש עבורנו כיום של רוממות והארת הלב והמח באור הצדיק על ידי התבוננות באמרותיו ובמעשיו, יודעים אנו אמנם שלא דרכינו דרכיהם ואין ביכולת שכלנו הדל להשיג רום השגותיהם ועומק הרגשותיהם, אך בכל זאת כיון ששתל הקב"ה את הצדיק בעוה"ז להנאתנו ולטובתנו כדברי חז"ל ראה הקב"ה שצדיקים מועטים עמד ושתלן בכל דור דור, ודאי שביכולתנו להנות מאורו.

האי עלמא כבי הילולא דמאי - אומרים חז"ל, חטוף ואכול חטוף ושתי - נצל את ההזדמנות לפני שהיא חולפת. כך בדיוק ביום השנה של הצדיק - יומא דהילולא, ביום זה ניתן לחטוף ולקבל אור ורוממות בכח הצדיק, מה שבזמן אחר נדרש מאמץ רב כדי להשיג.

והרי נוהגים אנו שלא לומר תחנון ביום ההילולא, כי כשמו כן הוא יום הילולא - יום שמחה ורוממות באור הצדיקים. ועד כדי כך שמצינו מנהג לדחות את אבלות בין המצרים מפני השמחה הגדולה.

מיסודות משנתו של אדמו"ר שליט"א הוא מאמרו של מרן הק' מקארלין ואמרתם זבח פסח הוא לה', אם ברצונך לזבוח את היצר הרע תפסח ותדלג לה' יתברך - זאלסט א שפרונג טאן צום אויבערשטן.

כמה נחוצה היא התרוממות זו בדורנו השפל, כה הרבה כח ועוצמה נדרש כדי לא להיסחף אחר הבלי העולם הנוצצים בשלל אורות, ורק כאשר נתהלך בהרגשת רוממות - נחיה חיים רוחניים יותר - נרגיש שייכים לעולם נעלה יותר, יהא בנו כח לזבוח את היצר.

בכל יומא דהילולא של צדיק יש כח להתרומם וביומא דהילולא של מרן שהורה לנו להתרומם ודאי וודאי יש כח א שפרונג טאן צום אויבערשטן - להתרומם מכל הבלי העולם להידבק בא-ל חי.

{ דברות קודש }

גלות הנשמה בין מיצרי החומר

הגשמי, ואזי מאיר בו הרצון העליון שמרגיש רצון למלאות מה שדורש ה' מעמו. כמאמר רז"ל (שבת ק"ה). כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים, שעל ידי נועם קדושת שבת יוצא ממצרי הגוף, שלא יהיו רצונות החומר מיצר לרצונו יתברך שחפצה הנשמה.

וכדאיאת בספה"ק שזהו ענין שהשבת זכר ליציאת מצרים, כאשר ביציאת מצרים יצאו ישראל מכל מיצרי הגוף והאיר בהם אור הנשמה, כן בבוא השבת זוכה היהודי להסיר כל המצרים המסתירים ממנו אור ה'. וביותר בזמן המנחה בעת אשר רעו דיליה דגלי ליה שנגלה רצונו יתברך ומתאחד בנשמות ישראל, ונקרא עת רעוא דרעוין כי בעת הזאת יכול כל איש יהודי להרגיש הרצון העליון בלא מסך המבדיל, על ידי שבטלים כל הכחות שהם תמיד מיצרים לנשמה לבל תרגיש רצונו יתברך.

טעם חלוקת הארץ על פי גורל

בזה יבואר ענין חלוקת הארץ, כי ודאי לא נתחלקה הארץ לשבטים כדרך חלוקת רכוש גשמי, אלא שלכל שבט עבודתו המיוחדת לו לפי שורש נפשו שהיא רצונו יתברך ממנו, ולפי זה נתחלקה הארץ לתת לכל אחד המקום שיש בו קדושת הארץ השייך לשורש נפשו, שם יוכל למלא רצונו יתברך להשלים כראוי תפקידו ועבודתו. ולזה היתה החלוקה על פי גורל שהוא על פי ה', כדאיאת בחז"ל (בבא בתרא קכב). שהגורל עצמו היה צווח ואומר אני הגורל עליתי לגבול פלוני לשבט פלוני, כי השבטים לא השיגו מעצמם מהו חלקם שבו ישלימו רצונו יתברך.

אמנם יהושע וכלב זכו למעלה גבוהה מזו, כדרך דאיאת במשנה (אבות ב ד) בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך, שעל ידי שבטל רצונות הגוף הגשמי מפני רצונו יתברך, זוכה לסייעתא מלעילא שיבטלו ממנו כל רצונות אחרים מפני רצונו האמיתי שהוא רצון הנשמה, כדרך שהאבות הקדושים עמדו בנסיונות קשים ובטלו רצונותיהם לרצון קונם, וזכו על ידי זה שנודכך גופם הגשמי ונמשכו מעצמם לעשות רצונו יתברך בכל ענין כמבואר בספה"ק.

והנה המרגלים ששלח משה לרגל את הארץ, אף שהיו אנשים גדולים מאד נתערב בהליכתם רצון עצמי לפי מעלתם ומחמת כן קלקלו בשליחותם, ולא כן היו המרגלים ששלח יהושע דאיאת עליהם במדרש (במדבר רבה טו א) אין לך חביב לפני הקב"ה יותר משליח שנותן נפשו בשליחותו, שבטלו רצונם לגמרי לשליחותו של מקום. ואף יהושע וכלב הלכו בשליחותם בכונה זו, על ידי שיהושע בקש עליו משה רחמים שינצל מעצת מרגלים

המשך בעמוד הבא >>>

וידבר ה' אל משה לאמר, לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות, אך בגורל יחלק את הארץ וגו' (כו ב-ג). וברש"י: 'אך בגורל', יצאו יהושע וכלב [שקבלו נחלה שלא על פי גורל], וכן הוא אומר 'ויתנו לכלב את חברון כאשר דבר משה', ואומר 'על פי ה' נתנו לו את העיר אשר שאל'.

ויש לבאר מה טעם קבלו יהושע וכלב חלקם שלא על פי גורל.

בין המצרים - רצון הנשמה במיצר רצונות הגוף

כתיב (איכה א א) 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים'. והענין שנקראת הגלות בין המצרים, כי האדם מורכב מגוף ונשמה - הנשמה כל תשוקתה קרבת אלקים וחפצה תמיד לעסוק בתורה ומצוות כדי להדבק בשרשה למעלה, אבל הגוף הגשמי מצד טבעו אינו מרגיש אלקותו יתברך ורצונו להתענג בתענוגים גשמיים, וככל שהגוף יותר גוף - כלומר שמתגשם יותר בעניני עוה"ז, מתרחק בזה מהרגשת קרבת יוצרו והרגשת חיות בתורה ומצוות.

ולא זו בלבד שמתרחק הגוף מה' יתברך, אלא שאם מגשם עצמו גורם להסתיר אף מהנשמה אורו יתברך, כמאמר הכתוב (תהלים צ ח) 'עלומנו למאור פניך', שנעשה מיצר לנשמה שלא תיאור באור פני מלך חיים. אבל אם מתגבר לקדש אבריו דיבוריו ומחשבותיו נעשה גופו יותר רוחני ומתקרב לה' יתברך, וביכולת הנשמה להתענג על ה' מבלי מסך המבדיל, וזוכה להרגיש בנפשו תשוקה ורצון לעשות רצון יוצרו.

זה אשר היה בזמן שביהמ"ק קיים, כדאיאת במשנה (כלים א א) ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות למעלה ממנה לפנים מחומת ירושלים למעלה ממנה קדושת העזרות הקודש וקודש הקדשים. וקדושה זו האירה באיש יהודי קדושת נשמתו ולא היה הגוף מפריע ומעלים מהנשמה אלקותו יתברך, כנאמר (ישעיהו ב א) 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים', שעל ידי קדושת ארץ ישראל וירושלים הרגיש דבר ה' לידע מהו רצונו יתברך ולבטל רצונות הגוף שלא יסתירו רצונו יתברך.

ומעת שנחרב ביהמ"ק ויצאו ישראל לגלות נסתלקה קדושה זו ונעשה הגוף מיצר לנשמה, שכל עניני העולם הגשמי מעוררים בו רצונות ותשוקות הגוף ואינו מרגיש ורוצה ברצון העליון שהוא הרצון האמיתי מצד הנשמה, ולזה נקרא זמן הגלות בין המצרים.

בשבת יוצאת הנשמה ממצרי הגוף

אמנם אף בזמן הגלות בבוא יום השבת - יומא דנשמתא (זוהר ויקהל רה) מאיר אור הנשמה מתוך מחיצת הגוף

הדרך לזכות לקדושת השבת והמועדים

בפרשה זו כתובים מצות השבת והמועדים, ובספה"ק איתא שבשבת שקורין פרשה זו מאיר קדושת המועדים. ותחלת הפרשה בענין קנאותיה דפינחס, כי אף שקדושת המועדים נמשך על ידי ישראל דקדשינהו לזמנים, ודאי רק בסייעתא מלעילא יש כח להמשיך הקדושה, ועל ידי שמקנא קנאת ה' לתקן ולחזק כל דבר שבקדושה זוכה שמשפיעים עליו כל הקדושות משמים.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, פינחס תשע"ד, אהר התפלה

ודבר ה' מירושלים – כח דיבור הצדיק

יומא דהילולא מרן אדמו"ר הק' מקארלין זי"ע ומרן אדמו"ר מוהר"נ מקידינוב – ברנוביץ זי"ע – כא כב תמוז תשפ"ג

שלוש בנים שמקריבים הכל לה' יתברך והוא ענין השלום שהוא כלי המחזיק ברכה.

וזהו 'נגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר', שבבוא הבריאה לשלמותה יראו הכל ה' מוצאות הפה שיש בהם שמותיו יתברך שמחיים כל עניני הבריאה.

והנה כל הבטחות הללו ודאי שנוכח להם לבסוף, אף שהננו מצפים כבר קרוב לאלפיים שנה ועדיין לא נושענו, אבל הבורא יתברך הבטיח על ידי עבדיו הנביאים שיבוא אותו זמן ודבר אחד מדברך אחור לא ישוב ריקם, וצריכים אנחנו לצפות ושוב לצפות – עוד שנה ועוד שנה מבלי להתיאש, מ'דארף נאר אויסווארטן ולבסוף יבוא העת – ונגלה כבוד ה'.

ודבר ה' מירושלים – גילוי חיות ה' בדיבור הצדיק

זהו מאמר בעל התניא כי מציון תצא תורה, שיש צדיקים בחינת ציון, ציון מלשון ציון וסימן, שברוב קדושתם מקשרים לתורה שהיא סימן על אור ה' המאיר באותיותיה, ועל ידי שאומרים דברי תורה לאדם באופן שמבין ונתחבר שכלו לשכל התורה נשפע בו קדושה. ודבר ה' מירושלים, אבל יש צדיקים בחינת ירושלים שמקשרים תמיד להשראת השכינה וחיותו יתברך שבאותיות התורה, ובשמיעת דיבור מהם מתחברים מיד בה' יתברך.

וזהו הרמז בדברי רש"י משה נתנבא בכה והנביאים נתנבאו בכה, כה מורה על בחינת ציון [אף שכה היא בחינת מלכות מ"מ ציון מורה על הצדיק המשפיע לשכינה הנקראת כהן] שאינו הדבר עצמו אלא סימן וציון הדבר, מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר, שבעת הוציא דיבור מפיו נתגלה חיותו יתברך שבאותיות ונתקשרו על ידי זה כל ישראל לה' יתברך.

כאשר אמר בעל התניא שדיבורי מרן הם בחינת 'ודבר ה' מירושלים' נאמר דיבור אחד ממנו ז"ל, דאיתא בבית אהרן (פרשת צו) שמעתי אומרים בשם הרב הצדיק מוהר"ש מקארלין זצוק"ל, איזו היא התורה שלומדין שיעלה למעלה, כשלומדים אותה עם החיות של אש של מעלה, וזהו זאת תורת העולה היינו איזו התורה עולה למעלה, היא העולה על מוקדה שלומד אותה עם חיות הבורא יתברך שמו עולה לה' שנאמר הלא כה דברי כאשר נאום ה' וכו', היינו הדיבורים שנתן הקב"ה לישראל הם כאשר טבע אמש שעולה למעלה כדאיתא בזה"ק. עכדה"ק. והוא אמש כאשר דברנו שעל ידי שמקשר עצמו בחיות ה' שבאותיות נתעלה לה' יתברך.

היום היה גם יו"ד של דודי מרן הר"ג, יעזור ה' יתברך שנוכח להכנס באויר אותם צדיקים ולנגיעה בקדושתם, ויתקיים משפיל גאים – שהקב"ה יוריד קדושות בכח הצדיקים אלינו – עדי ארץ, ונוכח להכנס בהיכל הדיבורים של הצדיקים. וכאשר ידוע המעשה שקודם שהחל מרן הק' מקארלין להנהיג נסע להרה"ק מולטאשוב ואמר לו הרה"ק לך תוציא שמות ישראל מהבון, וזכה שיוצא אף אותנו ונתורמום ונידבק בה' יתברך, זי"ע שישועו כולם כל הנצרך בכל הענינים בגשמיות וברוחניות רפואות וישועות בני חיי ומזוני, זכות הצדיקים יגן עלינו ועל כל ישראל.

השראת השכינה בתוכם על ידי אותיות התורה, כאשר הבורא יתברך נקרא אלקים צבא-ת, ובגמרא (חגיגה טו.) וכן בספר יצירה (פרק א) שצבאות-ת הוא צבא אות, ומשרה הקב"ה קדושתו העליונה באותיות התורה שיש אצל ישראל, שבעת מוציאים מפהם דיבורי תורה ותפלה מתחברים כביכול בה' יתברך ששוכן באותיות, ועל ידי זה זוכה היהודי לדבקות בעסקו בתורה ותפלה.

אלא שהפרש גדול יש באופן שמוציאים האותיות מהפה, כי ככל שהוא יותר בכונה וחיות הלב מאיר בהם יותר אורו יתברך. אף שודאי 'כי אתה שומע תפלת כל פה' – וכל דיבור של תורה ותפלה חשוב מאד לפני ה' יתברך, וכן פירש מרן הס"ק מלעכוויטש 'יחיל ה' מדבר קדש' (תהלים כט ח) – הקב"ה מיחל ומצפה לכל דיבור קדוש היוצא מפיו של יהודי – ללא הבדל כיצד נאמר הדיבור, מכל מקום לפי רוב כונת הלב וזכים יותר לדבקות בה' יתברך.

הצדיק מעלה בדיבורו כל העולם לקדושה

אמנם דיבורי הצדיקים הם ענין אחר לגמרי, כי הצדיק המוציא מפיו דיבורי קדושה מקשר עצמו בשלמות בלא שום מחיצה להשראת השכינה שיש בהם, ומקשר עצמו אין הכונה שעושה עבור כך פעולה מיוחדת, אלא כיון שגופו מזוכך מתקשרת נשמתו לגמרי בחיות הבורא יתברך שבאותיות שמוציא מפיו.

והצדיק בדיבוריו מעלה כל העולם לקדושה, כי כל חיות העולם הוא מחיותו יתברך שבאותיות התורה וחיות האותיות מה' מוצאות הפה, כי יש פה חמש אופני דיבור, יש אותיות שמוציאים מהגרון יש מהחיך יש מהשפתיים יש מהשיניים ויש מהלשון, ובכל אחד מחמש מוצאות הפה יש בו צירופי שמות ושורה בהם שכינתו יתברך ומהם חיותו יתברך שבאותיות. והצדיק המסתייר לגמרי מקושר לחיותו יתברך שבאותיות היוצאים מפיו, ובהו מקשר כל העולם לחיות ה' שיש באותיות מה' מוצאות הפה ונתעלה הכל לקדושה.

שלום ואחדות בבריאה על ידי הצדיקים

בזה מבאר במאור עינים (ליקוטים ד"ה והנה אמרו ר"ל) דברי המשנה (אבות א יב) הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, כי תכלית בריאת העולם שתהא כל הבריאה מאוחדת בה' יתברך בלא שום מחיצה מצד עניני החומר המסתירים אורו יתברך, והוא נעשה על ידי הצדיקים שמוציאים מפהם דיבורים ומקשרים עצמם לחיות ה' שיש באותיות. וזהו אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, שמקרב כל הבריות לחיות ה' מחמש מוצאות הפה שיש באותיות התורה, ובהו נעשה שלום בעולם שמתאחד הכל בה' יתברך.

בדרך זו יש לבאר הא דאיתא בסוף מסכת ברכות שסיימו עתה, אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר (ישעיהו נד א) 'וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך וכו', כי בעת שעוסק הצדיק בתורה בבחינת וכל בניך לימודי ה' שלומד תורה בלתי לה' לבדו בהתקשרות גמורה לחיות ה' שבאותיות, על ידי זה רב

כאשר מתכנסים לסעודת הילולא של כאלו צדיקים, יש לבוא עם רוממות הדעת ורצון להדבק בהם, אף שודאי אין לנו השגה באותו צדיק ובכל הצדיקים, מכל מקום בעת מתכנסים לסעודת הילולא ומספרים מעשיות מהם, הרי זה כאילו נכנסים באויר שלהם ואפשר לספוג מקדושתם ואורם.

כתיב (ישעיהו מ ה) ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר. ובפרשתן (ל א) וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמרי זה הדבר אשר צוה ה'. וברש"י משה נתנבא ב'כה אמר ה' כחצות הלילה' והנביאים נתנבאו ב'כה אמר ה', מוסיף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר. ויש לבאר מעט בדרך עבודה ההפרש בין לשון כה אמר ה' ללשון זה הדבר.

השפעת דיבורי מרן הק' מקארלין

מרן הרה"ק מקארלין והרה"ק בעל התניא דרו באותה מדינה ומסופר שהיה יהודי שהטרידה אותו מחשבה שאינה טובה ונסע לבעל התניא, אמר לו הבעל התניא מאמר בחסידות ועל ידי זה נפטר מהמחשבה, אמנם אחר איהו זמן שבה המחשבה להטרידו ושב לבעל התניא, אמר לו הבעל התניא שוב מאמר ונפטר מהמחשבה וכן הוה כמה פעמים. פעם אחת נזדמן להיות אצל מרן הק' מקארלין בעת שהניח מרן תפילין ושמע מרן אומר פסוקי 'ארשתין', וכיון ששמע 'ארשתין לי באמונה נפטר מאותה מחשבה ולא שבה עוד להטרידו.

אחר איהו זמן נזדמן שוב לבעל התניא ושאלו מדוע אצלו הוצרך לשמוע כל פעם מאמר ועזר לו לאיזה זמן, ואצל הרה"ק מקארלין בשמיעת דיבור אחד נפטר לגמרי מהמחשבה, אמר לו הבעל התניא כתיב (ישעיהו א ב) 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים', יש צדיק בחינת ציון – שמשפיע קדושה על ידי אמירת דברי תורה, אבל יש צדיק ירא ושלם – בחינת ירושלים שאצלו די בשמיעת דיבור אחד – דבר ה'.

עוד היה מעשה שהזדמנו כמה מחסידי הבעל התניא לשבות אצל מרן הק' מקארלין, ובאמירת מזמור 'לבני קרח' בסיום סעודה שלישית סיים ואמר 'כל מעייני בך', אלע מעיני קוועלונגען זיינען נאר צו דיי, ובשמעם דיבורים אלו מתגורמו מאד עד שבמשך שלשה ימים לא רצו לשוב לביתם מגומולו הרגשת הקדושה. אח"כ שאלו את הבעל התניא הכיצד התרוממו כל כך בשמיעת דיבורים אלו, אמר להם וכי מה תשוני לקארלינער הלא הוא גבוה טפח מן העולם.

בפשטות שני המעשיות מורים על ענין אחד שנתרוממו ביותר בשמיעת דיבור מאותו צדיק, ואף שודאי איננו מבינים כונת הדברים ואיננו יכולים לפרש דברי הבעל התניא, ננסה לקרב בעולמנו אל השכל מהו כח דיבורו של הצדיק.

הקב"ה משרה שכינתו באותיות התורה

במאור עינים בליקוטים נזכר כמה פעמים, שהאופן הבורא יתברך שוכן בעולמו בתוך בני ישראל כמאמר הכתוב (במדבר לה ד) 'כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל', ואופן

» המשך 'דברות קודש' מעמוד א

וכלב ושתטח על קברי אבות, שבקש רחמים שיזכה להלך בדרכי האבות שבטלו רצונם לגמרי לה' יתברך, ועל ידי שבטלו רצונם לה' יתברך זכו שזדרכו גופם והשיגו מעצמם רצונם יתברך. ולזה קבלו נחלה בארץ ישראל שלא על פי הגורל, כי השיגו מעצמם המקום השייך לשורש נשמתם שבו ימלאו רצונם יתברך בעבודתם.

לעתיד יקבלו נחלה בארץ בשלמות

בזה יבוארו דברי הגמרא (בבא בתרא קכב.) לא כחלוקה של עולם הזה חלוקה של עולם הבא, העולם הזה אדם יש לו שדה לבן אין לו שדה פורס שדה פורס אין לו שדה לבן, לעולם הבא אין לך כל אחד ואחד שאין לו בהר ובשפלה ובעמק וכו'.

חוכה לתשלומי כפל מאת כל סוכה שוכן בערפל נחלה לו יזכה בהר ובשפלה, שיזכה לנחלה בשלמות בהר ובשפלה כבחינה דלתית, 'נחלה ומנוחה כשמש לו זרחה' – שתהא נחלתו בבהירות להשיג רצונו יתברך בלא הסתר מרצון אחר.

יעזור ה' יתברך שנוכח לצאת מכל המיצרים, שקיום המצוות יהא בטירת הרצון לה' יתברך והתפלה בכונה אמיתית לה' יתברך בלא מיצרים מצד רצונות הגוף, ועל ידי שבאים בזמן לתפלה ומתחילים יחד בנקל יותר לכנין הלב. ובזמן הזה באפשרי לצאת ממצרי הגוף על ידי גיעת התורה. ונוכח שיתהפכו הימים לששון ולשמחה ונראהו עין בעין בשוב ה' ציון במהרה בימינו.

פינחס תשע"ט, רעוא דרעיון

מאורי אור

פרשת בלק באור רבותינו

שלם במעשהו בלא להתפעל מאחרים

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו' לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום (כה יא-יב) וברש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו וכו'.

הנה אחר שהיו השבטים מבזים את פינחס על מעשהו הגדול שהציל בו את ישראל, היה יכול להפדר מחברת כל אלו שביזו אותו שלא בצדק ולהתחבר רק עם אלו המכבדים את מעשהו, אמנם פינחס לא נהג כן ואף באותו יום בא להתפלל מנחה בבית המדרש יחד עם כולם ללא כל שינוי, וזהו בריתי שלום שזכה על ידי מעשהו שהמשיך להיות בשלום ובאחדות עם כולם.

האופן שזכה לבריתי שלום על ידי שעשה מעשהו מתוך שלמות הרצון לעשות רצון הבורא יתברך בלא להתפעל מכל מיני חשבונות, כדאיתא (סנהדרין פב) שבעת שראה פינחס מה שנעשה בא לפני משה ואמר לו למדתנו רבינו שקנאים פוגעים בו, אף שהיו עוד שלמדו הלכה זו ממשה רבינו, הוא נתעורר לעשות רצונו יתברך בלא שום חשבונות. ולזה אמר לו משה קריינא דאגרתא איהו להו פרוונקא, שכיון שהוא נתעורר לזאת סימן הוא שמשמים זיכו אותו לעשותו ולכפר על בני ישראל. וכיון שהיה שלם עם עצמו במעשהו לקיים רצונו יתברך לא התפעל כלל מאלו המשבחים אותו, עד שהיה יכול להמשיך לחיות איתם באחדות ובשלום.

ההלימוד מזה עבורנו שפעמים מחליט בחור שמכאן ואילך משנה דרכו ומטיב מעשיו, ואחר יום או יומיים באים

עבודתו תמיד בהתחדשות, שירגיש בנפשו חביבות מצוה ויראת חטא כאילו עתה נצטוו עליהם.

והזמן המסוגל לזה הוא יום השבת, כי שבת לשון השבה ששבה כל הבריאה לשרשה ונפש היהודי שבה להיות כטבע בריאתה, כמאמר רז"ל (שבת קה) כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלים לו, וכי היאך נפל היהודי כל כך עד שעבד ע"ז ר"ל, אין זה אלא מתוך שנעשה מושרש יותר ויותר בחטא, כמאמר רז"ל (שבת קה) היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו לך עבוד ע"ז. ובבוא השבת שבה נפשו לטבעה הראשון להתירא מן החטא ונטהר מהיותו מושרש בחטא.

וכן בעשה טוב נתחדש בנפשו הרגשת חשק ושמחה בעסקו בתורה ומצוות כאשר הרגיש קודם שהורגל בהם, כאשר השבת זכר למעשה בראשית, כפי שבבריאת העולם היתה עבודת הבורא בהתחדשות נתעורר התחדשות זו בנפשות ישראל על ידי השבת. ובודאי שמצות השבת עצמה נתעורר לבו לקיימה בשמחה ובהתחדשות כשבת ראשונה. וכדרך שאמרו צדיקים על מן הרמ"מ מוויטעבסק שהיתה אצלו כל שבת כאילו מעולם לא היתה שבת ולעולם לא תהיה.

זהו ביאור דברי רש"י צרור את המדינים, כמו זכור ושמור לשון הווה עליכם לאייב אותם, שצריך לאייב ולשנוא הרע בלשון הווה – כאילו עתה הוא לו פעם ראשונה ולא כדבר שכבר עבר ונתיישן אצלו, כמו זכור ושמור שזוכה בשבת לחדש טבע נשמתו כבראשונה ולעסוק בעבודת הבורא ובפרט בקיום מצות השבת – זכור ושמור בהתחדשות גמורה.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, פינחס תשע"ד, ליל שבת

בחורים ולועגים לו, וכי מה אירע לך, האם לפתע נעשית צדיק. ולזה צריך הוא להיות שלם במעשהו ולדעת שהוא עושה כעת את הדבר הנכון וממילא אינו צריך להתפעל מאף אחד.

אמנם עדיין יש לבאר כיון שלמד פינחס את ההלכה קנאין פוגעין בו, מדוע בא כלל לשאול את משה רבינו האם לעשות זאת. והנלמד מזה שבעת חפץ האדם לעשות מעשה קיצוני בעבודתו, אף אם נראה לו שזהו רצון ה' עליו להתיעץ עם גדול ממנו האם המעשה רצוי ואין לו להחליט לבדו. לכן רק אחר שאמר לו משה שזו עבודתו עשה זאת בשלמות הרצון, וזו מדת השלום ששלם במעשיו עם הקב"ה ושלם עם עצמו בלא להתפעל משום ענין אחר.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, פינחס תשע"ג, קידושא רבא – שבת התאחדות בצוותא עם תלמידי ישיבה"ק – אלעד

הרגשת התחדשות בשנאת הרע ואהבת הטוב

צרור את המדינים והכיתם אותם (כה ז). וברש"י 'צרור', כמו זכור ושמור לשון הווה, עליכם לאייב אותם.

איש יהודי מצד טבע נשמתו משתוקק ורץ לדבר מצוה ומתיירא ובורח מן העבירה, אמנם אם נעשה מורגל בחטא ח"ו נאבד ממנו הרגשת המורא כמאמר רז"ל (קידושין מ) אם עבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר, וכן במצוה פעמים שמתוך ההרגל מקיימם בדרך מלומדה ואינו מרגיש חשק ושמחה בקיומם. ותפקיד היהודי שתהא

אור חדש

הכשר הלל בעבודה דווקא בבית המקדש

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם:

עבודת כהן הלל וכהן בעל מום

חז"ל (קידושין טו) דורשים כמה לימודים ממקרא זה: א. כהן שנמצא שהוא בן גרושה וכן חלוצה שעבד עבודתו כשירה. ב. כהן שעבד ונמצא שהוא בעל מום עבודתו פסולה.

כהן בן גרושה וכן חלוצה שעבד עבודתו כשרה. נחלקו האמוראים מהיכן ילפינו: א. לדעת רב יהודה אמר שמואל מ'זהיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם' בין זרע כשר בין זרע פסול. ב. לדעת אבוב דשמואל מהפסוק 'ברך ה' חילו ופעל ידיו תרצה' (דברים לג יא) אפילו חולין (יש גורסים חללין וכדלקמן) שבו תרצה' ג. לדעת רבי ינאי ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם (דברים כו ג).

בעל מום שעבד – עבודתו פסולה. ילפי מהפסוק 'לכן אמור הנני נותן בריתי שלום' כשהוא שלם ולא כשהוא חסר ומקשה הגמ' 'הלא שלום כתיב? משיבה הגמ' 'אמר רב נחמן ו' דשלום קטיעא היא'.

רוצח בשגגה ונעשה כה"ג הלל

ובמכות (א"י) פליגי אמוראי ברוצח בשגגה שדינו להיות בעיר מקלט עד מות כהן גדול, מה הדין ברוצח בשגגה ונעשה כה"ג בן גרושה וכן חלוצה, האם יכול לצאת מעיר מקלט 'פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא, חד אמר מתה כהונה (ברש"י: הרי הוא כמת ואין הרוצח גולה), חד אמר בטלה כהונה (ברש"י: איגלא מילתא למפרע שלא היה כ"ג והוה ליה האי רוצח נגמר דינו בלא כהן גדול ואינו חוזר לעולם).

לימא בפלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע קא מיפלגי. דתנן היה עומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה ר"א אומר כל קרבנות שהקריב פסולין ורבי

כהונה' בשם חכמי וונציה בהקדם דקדוק לשון רש"י בקידושין (טו) ב"ה ובעל מום וז"ל 'אם עבד בשוגג דאילו במזיד כתיב (ויקרא כ"א) 'אך אל הפרוכת לא יבא וגו' ולא יחלל את מקדשי אלא עבד בלא ידיעה מנלן דלא מכשרינן ליה מהאי קרא דוהיתה לו ולזרעו אחריו, עכ"ל.

הנה, הגמרא בעי מנין דעבודת בעל מום פסולה לפי כל הלימודים אבל רש"י כתב 'ולא ילפי' מקרא דוהיתה לו ולזרעו היינו דההוא אמינא דבעל מום כשר הוא רק לדעת רבי יהודה אמר שמואל שדינא דבן גרושה וכן חלוצה ילפי מ'זהיתה לו ולזרעו', כי לדעה זו ילפי' בין זרע ובין זרע פסול, אין נפק"מ איזה פסול, בין פסול חלל ובין פסול בעל מום. אבל אם נלמד היתר בן גרושה וחלוצה מ'ברך ה' חילו' – חללין שבו אזי ההיתר הוא דווקא על חללין ולא על בעלי מומין, אם כן ליכא הו"א כלל שבעלי מומין מותרין ולא צריכי קרא.

והנה הרמב"ם הביא הפסוק על חלל שכשר 'ברך ה' חילו', הרי שס"ל להלכה שאין לומדים הכשר חלל מ'זהיתה לו ולזרעו אחריו' על כן אין צריך ללימוד של 'בריתי שלום' כי הרי לימוד זה הוא רק אם ילפי' היתר חללין מוהיתה לו ולזרעו, על כן לא נפסק להלכה שצריך ו' קטיעא כי הרי ילפי' היתר חללין מ'ברך ה' חילו'. ע"כ דברי הרעק"א (וע"ש ברעק"א שהאר"ק ליישב שלא נחלקו האמוראים במציאות האם יש ו' קטיעא בס"ת כי נתיי ספר ונחזי, אלא האם מעבך, ע"ש ואכמ"ל).

יסוד מחלוקת האמוראים

ולפי זה יזכר, בעיקר מחלוקת רב יהודה אמר שמואל ואבוב דשמואל הוא לכאורה כי אם ילפי' מ'זהיתה לו ולזרעו' אזי אמרה תורה שבטל כהונה אפילו חלל עדיין נחשב ככהן על כן עבודתו כשרה, אך אם נלמד מ'ברך ה' חילו' אזי לא נחשב החלל ככהן ואינו שייך לשבט הכהונה, רק העבודה הזאת שעבד לא נפסלה.

חידוש ההפלאה בכה"ג ביום הכיפורים

והנה כתב ההפלאה (כתובות כג) דכהן גדול חלל שעבד ביום הכיפורים עבודתו פסולה ומביא ראיה מדברי התוס' המשך בעמוד הבא <<<

אמנם הרמב"ם (פ"ב מהלכות ביאת מקדש הל' י) כתב וז"ל: כהן שעבד ונבדק ונמצא חלל עבודתו כשרה לשעבר ואינו עובד להבא ואם עבד לא חילל שנה' ברך ה' חילו וכו' עכ"ל. הרי דגם אחרי שנודע שהוא בן גרושה אם עבד לא חילל ותמהו עליו האחרונים (שעה"מ גבורת ארי) דהרמב"ם דלא כמאן, אי תימא מתה כהונה הרי עבודתו פסולה מכאן ולהבא ומדוע כשרה בדיעבד. והרמב"ם גופיה פסק דבטלה כהונה דהיינו דאפילו למפרע עבודתו פסולות.

עוד תמהו האחרונים אמאי לא הביא הרמב"ם להלכה בהלכות ספר תורה שיש לכתוב ו' קטיעא בפרשת פינחס.

יישוב הרעק"א בדברי הרמב"ם

הרעק"א בתשובותיו (ס' ע"ה) יישב מדוע לא פסק הרמב"ם ד"נא דו' קטיעא. על פי מה שכתב בספר 'בתי

ראש החבורה: משה קיבל תורה מסיני, נכנס אדם לרבו במטרה לקבל מסר אותו יעביר לכלל הציבור, ברוב המקרים יאזין האדם ויחשוב באיזה אופן אוכל להעביר את הדברים טוב יותר לציבור, את מירב מאמציו משקיע השליח והסרטור במחשבה איך להעביר את הדברים לציבור באופן הכי טוב, ופחות בגוף הדברים, אבל משה רבינו אינו כן, לא אמרה המשנה משה 'הנחיל תורה מסיני אלא משה 'קיבל' תורה מפי השכינה, לא למד באופן של שליח של כלל ישראל, אלא כתלמיד הדין לפני רבו ורוצה להביץ באמת מה אמרה התורה.

על כן נאמר 'קיבל' תורה, כי משה הרגיש שהוא מקבל תורה ככל כלל ישראל, ההבדל היחיד הוא שהם מקבלים מפיו והוא קבלה מפי הגבורה, אך בעצם התורה - אין שום חילוק והבדל בינו לבין שאר ישראל.

אספנו לי חסידיו...
שיחת חברים בדרכי רבוננו
שיחת חסידים והתבוננות בפרקי אבות בעשנת רבותינו הקדושים
פרק א' משנה א'
משה 'קיבל' ולא 'הנחיל' | עסרה - כשליח הטופר הפץ | קיבל תורה - עסינו ולא עסינו... | אין עה דקנאות כך... | הגאווותן שהוא גם שוטה | רצון השי"ת ליתן התורה דווקא לילוד אשה שעבין כי ככל שישגי עדיין לא עשיג | פני יהושע כפני לבנה - כל עה שיש לו הוא ערבו | הנחלת יהושע את הארץ | אין בין א נאר אין גלייב - אל תביאני רגל גאות, שיוכות הדברים האחד לשני | אינו עאפני שרבי גדול עפני אלא בעאופה ולכך אני עתבטל.

משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע:
עליונים ששו ותחתונים עליו בקבלת תורה מסיני, בחר ה' בעם בני ישראל כעם מקבלי התורה, אך אופן מסירת התורה לא היתה ישירות מידי השי"ת לעם בני ישראל אהוביו, אלא על ידי משה נביאנו שעלה למרום, למרות שהשי"ת פתח את כל שבעת הרקיעים, והראה לעם בני ישראל כי הויה הוא האלקים, אף על פי כן בחר השי"ת במשה רבינו כשליח וסרטור בינו ובין לקבל התורה.
באסיפה זו יתבוננו החברים ויבינו החסידים מדוע בחר השי"ת במשה רבינו דיין קא כמנחיל התורה - האופן בה התורה תוכל לעבור מדור לדור הוא רק על ידי ביטול להשי"ת למעלה מהשגה וביטול התלמיד לרבו.

אהרן יוסף: כתב המדרש שמואל, על כן נאמר 'ומסרה' ליהושע ולא נאמר ונתנה ליהושע, כי משה רבינו לא חש שהתורה שלו, אדוננו משה היה כל כך שפל בעצמו, משה לא הרגיש שהוא מנחיל התורה, אלא רק סרטור לתורה, הוא שליח להעביר את הדבקות בין ישראל לאיבנו שבשמים, שליח אינו יכול לתת, שליח יכול למסור, על כן נאמר ומסרה ליהושע.

יעקב יצחק: בספרה"ק 'קדושת לוי' בליקוטים לאבות כתב דברים נפלאים, ברשותכם, נלמד לשונו הסוהר:
יש לך קיבץ דתהו לה לומר בסיני. ונראה לברך, דהנה פתיב (במדבר יב, א) והאיש משה עניו מאד מכל האדם כו', וכן נמצאים אמר (שמות ג, יא) מי אנכי כי אלקי וכו' וכי ארצא, וכשלאמר לו הקדוש ברוך הוא שיתן התורה על ידו והוא יהיה רבן של כל ישראל לא סרב כלל והיכן ענוותנותו. אמנם ארצא היא הנותנת, כי משה רבינו ע"ה הסתפל שהתורה נתנת על הר סיני והטעם כמו שאמר רבותינו ז"ל (סוטה ה) לפי שהוא נמוך מכל הרים, ורצה שאין התורה נתנת, כי אם על ידי השפל והגורע מהכל לכן מיד נתרצה שנתנת התורה על ידי השפל והגורע מהכל. והנה משה קבל תורה, וקשה פננר והיכן ענוותנותו. לזה אמר מסיני, שלמד מסיני שנתן עליו התורה ולא על שאר ההרים מפני שהוא נמוך מכל ההרים לכן גם הוא נתרצה מיד להנתן התורה על ידו.

חנוך העניך: ענוותנותו של משה רבינו... אין לנו כלל השגה ונגיעה במידת הענווה... הלא אנו פשוטי עם אין לנו במה להתגאות בכדי שנצטרך ענווה, ידוע הסיפור שמישהו נכנס פעם אל הגאון ר' אהרן לייב שטיינמן זצוק"ל ואמר לו שרוצה לקנות רכב חדש ומפואר אך מפחד מקנאה ועין הרע של אנשים מסביבתו, שאלו הגרא"ל - האם יודע הינך ש"ס בע"פ? מסכת אחת בע"פ? לכשהשיב השואל על שני השאלות בשלילה, עננה הגרא"ל אין לך מה לחשוש מקנאה ועין הרע, אין מה לקנאות בך... אתה יכול לקנות איהו רכב שאתה רוצה...
כל זמן שאנחנו לא דבוקים בהשי"ת לכל הפחות מחציית משעות היום, אין לנו בכלל צורך לעמוד על מידת הענווה... והמתגאה - סתם טיפש ושוטה...

שלמה חיים: אמר פעם הרה"ק מראפשיץ זי"ע; יכול להיות אדם עני מרוד שכבר יומיים לא בא אוכל לפיו ופיות אנשי ביתו, אפילו מעט קש להניח למציעו אין בידו, שוכב הוא על הרצפה הקרה כשביטו דולף, קור אימים ורוחות חודרות לביתו, ועדיין יתגאה על העשיר... עומק דברי קדשו הם כי הגאווה הוא רגש בלתי מוסבר, אפילו האדם שאין בידו מאומה עדיין יכול הוא להתגאות, אולי אם כן יש לנו לעמוד על מידת ענווה.

חנוך העניך: אסביר את כוונתי, וודאי שאנחנו טפשים ושוטים, אנחנו מתגאים אף על פי שאין לנו במה להתגאות... אבל בשביל שאנחנו לא נתגאה אנחנו לא צריכים לעבוד על ענווה' אלא פשוט לפתוח את העיניים ולראות עד כמה עפר רימה ותולעה אנחנו, כמה ימינו כצל עובר ואין בידינו מאומה, אך משה רבינו - עבד השם שזכה למדרגה שאף נביא לפניו ולאחריו לא זכה, בו יש חידוש כשאומר 'אנכי עפר ואפר', על כן אמר השי"ת 'האיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה' כי היות שהשיג יותר מכל האדם אשר על פני האדמה על כן ענוותנותו מופלאה ביותר.

ברוך מרדכי: נחזור לענייננו, מדוע בחר השי"ת ליתן התורה דווקא לילוד אשה אחד וממנו תצא תורה לכל באי עולם!? מדוע לא נתן התורה לכל ישראל כאחד?! בדברות קודש רעוד"מ פו' חוקת תשפ"ב נתבאר כי השי"ת חפץ ליתן התורה לכוה ילוד אשה שבעצם מצד עבודתו התקדש והטהר ממדרגת המלאכים, משה רבינו הגיע למדרגה של 'תחסרהו מעט מאלקים', היה לו חסר משהו כדי להשיג כביכול אורו יתברך בשלמות - אלמלא נאמרו הדברים מפורשות בחז"ל היה קשה עלינו לאמרם אך כך כתוב בתורה.

אבל אפילו הכי האמין משה רבינו כי במשהו הזה שאינו משיג, המשהו הזה הוא אין סוף, וכמה שהוא השיג - עדיין כאין וכאפס הוא כלפי אורו יתברך, ככל שהשיג יותר, ככל שבדק יותר בשכינה, כך ידע שאינו משיג מאומה ולכן ניתנה התורה על ידו, כי זהו אופן מסירת התורה - מסירת אור השי"ת מדור לדור.

על כן אמר השי"ת למשה רבינו 'לך אני מגלה טעם פרה' רצון השי"ת הוא שלכל ישראל יהיה טעם פרה סתום, אך משה רבינו, הגם שאמר לו השי"ת טעם עדיין ידע והבין כי אינו משיג מאומה ועדיין חוקה היא, על כן למשה רבינו גילה השי"ת טעם הפרה, כי ידע שאצלו יסאר עדיין חוקה ללא טעם.

כך נהגו הצדיקים והחסידים בכל דור ודור, כמאמרם ז"ל בבבא בתרא והביאו רש"י בפרשתן - פרשת פינחס 'פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה' - הכוונה לכאורה וכמדומה שכתוב כבר, אדרבא אם משהו מבני החבורה ימצאם באחד מהספרים יודיעני - כי פני יהושע, האופן בה מסר התורה לבני ישראל, בה גילה עצמו לפני בני ישראל, בחינת פנים, היה - כפני לבנה, כשם שהלבנה אין לה מעצמה כלום רק מהחמה, כן היה יהושע משנן ואומר לבני ישראל כי כל מה שיש בו אינו משלו אלא מרבו, יהושע משרת משה, יהושע השיג את מדרגת משה רבינו והאמין כי כל מה שיש בידו רק מכח ובזכות משה רבינו מהימנא.

יעקב יצחק: מה מתקו הדברים! על כן יהושע זכה להנחיל לבני ישראל את ארץ ישראל, שפסק הלעכוויטש'ר מססוגלת היא לענווה כפי שאמרה תורה 'טובה הארץ מאד מאד' ובמשנה איתא 'מאד מאד הוי שפל רוח', כי יהושע הוא זה שהאיר לבני ישראל את אור הענווה, יהושע הנהיג את כלל ישראל בעוה, אך האמין בכל לב כי אין כאן מכוחו מאומה.

אהרן יוסף: זו משנת רבוה"ק רועי הדורות לדורותיהם, הבעש"ט שנסתלק ביום קבלת התורה אמר טרם הסתלקותו 'איך בין א נאר און גלייב, ואף לחש לעצמו אל תבואני רגל גאוה' כי באותם רגעים נשגבים, השיג הבעש"ט זי"ע השגות עליונות ביותר, אמר הבעש"ט כי ככל שמשיג יותר כן מאמין וידוע כי עדיין לא נגע באור השי"ת מאומה, ואור אין סוף הוא, על כן אף ביקש על הגאווה, בזמן זה בו הוא משיג השגות עליונות שלא השיג עד השתא, צריך לעמוד ולהתחנן ביותר על הענווה.

ראש החבורה: על כן מסר השי"ת את התורה למשה רבינו דווקא, כי משה קיבל תורה - מסיני כמאמר הרה"ק מבראדיטשוב, ילוד אשה שזכה והשיג את ההשגות העליונות ביותר שילוד אשה יכול להשיג, ואפילו הכי היה שפל בעצמו באמת ובתמים, וידע והאמין כי כל מה שהשיג עדיין הוא כאין וכאפס לאורו ית"ש, להורות נתן בליבנו, כי קנין התורה - אור השי"ת הוא רק באופן שנתבטל אליו ית"ש.

ולא רק אליו ית"ש נתבטל, אלא לכל מי שמוסר לנו התורה נבין ונשכיל כי קטנו עבה ממתנינו, במוצאי שבת קודש נפסע ליום הילולא קדישא של רבינו קודש הקדשים מקארלין זי"ע. אמר תלמידו הגדול מרן מלעכוויטש זי"ע כי מעולם לא האמין שרבו גדול ממנו אלא במעט, והמעט הזה מספיק שיבוטל אליו, והוא אשר דיברנו - ותחסרהו מעט מאלקים, האמין התלמיד הגדול כי המעט הזה של רבו הקדוש אין לו השגה בזה מאומה!

עיקר עבודתנו בעולם הזה הוא הביטול, ביטול לרצון השי"ת, ביטול לאור השי"ת וביטול לצדיקים, זאת נוכל להשיג רק אם לא נתנהג כשוטים, לא נתגאה ונחשוב כי אין בלתנו, אנחנו החכמים והמבינים ביותר, מי יאמר לי מה אעשה, אני מבוהר וחכם, מבין טוב יותר מרבותי מה עלי לעשות, רק אם לא נחשוב כך, נוכל לקבל התורה, לקבל דבקותו ית"ש.

המשך 'אור חדש' מהעמוד הקודם
(שם סו"מ) שכתב שחלל שעבד בשבת חייב מיתה ומבאר ההפלאה שמיירי ביה"כ שחל בשבת שאז יש לו דין זר וחייב מיתה.

לכאורה יש לעיין בדברי ההפלאה מדוע כהן גדול חלל פסול חייב מיתה? אמאי לא ילפי מברך ה' חילו שעבודתו כשרה? אמנם שם בגמרא נתבאר כי רבי יהושע דס"ל דילפי מ'ברך ה' חילו' ילפי' רק עבודת בית המקדש גרידא ולא שאר דיני כהן גדול כגון להחזיר הרוצח. הרי דחוק מעבודת בית המקדש סבירא ליה לרבי יהושע דטבלא כהונה, ורק בעבודת בית המקדש ס"ל דמתה כהונה.

מעתה, אם לומדים הכשר כהנים מ'ברך ה' חילו' כפסק הרמב"ם, וכמבואר שהוא לימוד רק על עבודת הכהן גרידא אבל דין כהן לית ליה, אם כן הגם שכהן שעבד עבודתו כשרה, אבל כהן גדול אינו יכול להיות, כי הלא לית ליה דין כהן ויצא מכלל שבט כהונה, על כן כהן גדול שעבד ביום הכיפורים עבודתו פסולה, ומיושבים דברי ההפלאה כמין חומר.

דווקא בעבודת בית המקדש איכא היתר הלל

ומעתה מיושבים גם קושיות שעה"מ וגבורת ארי על דברי הרמב"ם, כי הגם שפסק בטלה כהונה, ולכאורה עבודתו פסולה למפרע, זה היא דווקא בדברים שאינם בבית המקדש, אבל בעבודת בית המקדש יש דין מיוחד שנלמד מהפסוק 'ברך ה' חילו' שעל אף שאין לו דין כהן, מכל מקום עבודתו כשרה, ואזי גם כשרה מכאן ולהבא.

ועיין משך חכמה בפרשתן שתולה הדברים בפלוגתא בין בבלי לירושלמי.